

S A D R Ź A J

PREDGOVOR	11
BIBLIOGRAFSKE SKRAĆENICE U PARENTEZAMA	15
I. <i>Didroov opus</i> (kritička izdanja, citirani prevodi)	15
II. <i>Didrologija</i> (najčešće citirane studije)	16
I. DIDRO: IZMEĐU FILOZOFIJE I ESTETIKE	19
1. <i>Filozof</i> (Didroovo mesto u kulturi i stvaralaštvu u Francuskoj 18. veka; recepcija Didroa u 19. i 20. veku)	20
2. <i>Estetičar</i> (Pristupi didrologa u tumačenju i vrednovanju Didroove estetike)	24
3. <i>Didrologija</i> (Pregled studija iz oblasti didroovske estetike); opšte napomene u vezi s pristupom sistemu didroovske estetike u ovoj studiji)	27
4. <i>Opus</i> (Tri rukopisna fonda; pregled kritičkih izdanja Didroovog opusa)	31
5. <i>Ars poetica</i> (Popis Didroovih estetičkih spisa i poetskih dela)	37
6. <i>Aesthetica</i> (Terminološke napomene; osvrt na Baumgartena)	41
II. LEPO – POREKLO ESTETSKOG ISKUSTVA	43
1. <i>Objektivna zasnovanost lepog</i> (O Didroovom spisu u kojem se razmatra pitanje <i>lepog</i> ; Kruza, Andre).....	45

2. <i>Subjektivna zasnovanost lepog</i> (Didro i Hačeson, uticaj engleskih senzualista; teorija o šestom čulu)	48
3. <i>(Bez)interesno lepo</i> (Didro i Šaftsberi)	51
4. <i>Od opažanja odnosa do lepog</i> (Didroova definicija <i>lepog</i> ; lepo u odnosu na mene i lepo izvan mene)	52
5. <i>Od lepog ka uzvišenom</i> (Uzvišeno kao superlativ lepog; preokret u poimanju uzvišenog u 18. veku; Pseudo-Longin, Edmund Berk, Immanuel Kant)	56
6. <i>Konstekstulni vidovi lepog</i> (Didrolozi o objektivnoj i subjektivnoj zasnovanosti <i>lepog</i> u Didroovoj teoriji; Šuje, Melbjerg, Fant, Kroker)	60
7. <i>Geneza teorije o percepciji odnosa</i> (Sučeljavanje Didroove teorije o <i>lepom</i> s izvorima, pretečama i uzorima: Kruza, Kondijak, Levek de Puji)	65
III. UKUS – ESTETSKI VREDNOSNI SUD	71
1. <i>Od ukusa do suda</i> (Dijahroni pogled na pojam ukusa; poreklo termina; značenjsko kretanje pojma od denotacije do konotacije)	71
2. <i>Ukus u Enciklopediji</i> (Enciklopedijski članak <i>Ukus</i> (Monteskje, Volter, Dalamber) i prevlađujuća teorija ukusa u 18. veku)	75
3. <i>Emotivni i racionalni sudovi</i> (Polemika s teretičarkom Veronikom Le Ri u vezi s pozicioniranjem Didroove teorije ukusa u odnosu na Dalambera, Voltera i Monteskjea)	78
4. <i>Dvanaest izvora razlika u sudovima ukusa</i> (Analiza Didroove teorije o uslovljenosti suda ukusa biološko-društvenim i intelektualno-emotivnim faktorima)	81
5. <i>Postojano načelo dobrog ukusa</i> (Didroov izlaz is objektivističke pozicije i izbegavanje zamke subjektivnosti kroz poziciju nadsubjektivnog prosuđivanja).....	88
6. <i>Intersubjektivnost estetskog suda</i> (Završno sučeljavanja didrologa u vezi s tumačenjem i određenjem Didroove teorije o ukusu; zaključak o Didroovoj teoriji ukusa)	93

IV. GENIJE – PRIRODA PESNIČKOG UMEĆA	97
1. <i>Genije – bog u čoveku</i> (Etimološko, filološko, mitološko i filozofsko određenje pojma <i>genije</i>).....	98
2. <i>Od genija klasicizma do genija prosvetćenosti</i> (Dibo, Bate i Didro i teorija u stvaralačkom subjektu; uporedne analize stavova tri teoretičara; u vezi s tim polemika autora ove disertacije s didrolozima Herbertom Dikmanom i Ani Bek).....	103
3. <i>Didroova geniologija</i> (Pregled spisa u kojima Didro razmatra teoriju o geniju kao vrhunskom pesniku)	109
4. <i>Entuzijazam genija</i> (Spis <i>Eklekticizam</i> ; Didroova entuzijastička poetika; paralele Didro – Bate; dva stvaralačka momenta kod pesnika: nadahnuće i zanatsko umeće)	115
5. <i>Dorvalov romantičarski zanos</i> (Uloga entuzijazma u stvaranju; Didro kao preteča romantičarske teorije o geniju stvaraocu; melanholija i genije).....	120
6. <i>Genije i idealni model</i> (Odnos genija prema poetičkim načelima; originalnost genija; unutrašnji idealni model).....	125
7. <i>Uzvišeno: divlje, sirovo, iznenađujuće i ogromno</i> (Spis <i>Teozofi</i> i poimanje entuzijazma; poezija kao prirodno stanje čoveka pre civilizacije; Didroovo poimanje uzvišenog u <i>Salonu iz 1767</i> ; Berk i Didro)	130
8. <i>Entuzijazam duše i entuzijazam zanata</i> (O dva stvaralačka momenta kod Didroa: <i>osećajno i razumsko</i> ; polemika s didrolozima koji govore o dve razvojne faze)	137
9. <i>Moral; ukus</i> (Odnos genija i društva; genije i institucionalizovane vrednosti)	142
10. <i>Zaključak o prirodi stvaralačkog subjekta</i> (Mirenje entuzijazma i zanata u Kaizakovom enciklopedijskom članku <i>Entuzijazam</i>)	145
V. PESNIČKI JEZIK – SIMBOLIČKI TRANSKRIPT STVARNOSTI	149
1. <i>Od osećanja do iskaza</i> (Didroova ligvistika poezije u <i>Pismu o gluvim i nemim</i> ; Didroovi prethodnici u teoriji o jeziku: Tramble, Bate, Kondijak, Boze, Dimarse, Vorbarton)	150
2. <i>Prvobitni jezik</i> (Didroov metodološki pristup u ispitavanju prirode prepostavljenog prvobitnog govora; govor pokretima; nastanak vrsta reči)	153

3. <i>Poezija jezika</i> (Prvobitni govor kao govor poezije; razvoj jezika od prvobitnog pesničkog stanja ka veštačkom jeziku; Kondijak, Bate, Didro, Fuko)	156
4. <i>Savršeni jezik</i> (Starogrčki i klasični latinski kao jezici uzori za pesničku prirodu jezika; podela na analoške i inverzivne jezike; Didroovo određenje francuskog kao didaktičkog jezika; teorijske razlike Bate – Didro)	161
5. <i>Jezik poezije</i> (Poezija kao prirodna izražajnost jezika; objašnjenja i tumačenja didroovskih pojmova <i>hijeroglifska tkanje; simbol, unutrašnji model</i>)	169
VI. POEZIJA I STVARNOST – AUTENTIFIKACIJA FIKCIJE	175
1. <i>Oponašanje lepe prirode</i> (Grezova definicija umetnosti kao <i>oponašanja lepe prirode</i> i Didroov pojam <i>lepa priroda</i> ; didroovski pojmovi <i>unutrašnji idealni model, istinski model i pravi oblik; razlike spoljni model i unutrašnji model</i>)	176
2. <i>Dokumentovanje fikcije</i> (Izlaganje teorije o umetnosti kao verodostojnom odrazu životne stvarnosti, a polazeći od pojma <i>autentifikacija fikcije</i> didrologa Žaka Šujea; terminološka objašnjenja <i>autentifikovati, mistifikovati, demistifikovati</i> ; odlike romana u 18. veku)	182
3. <i>Naratori – svedoci</i> (Analiza Didroovog romanesknog opusa kroz teoriju o autentifikaciji fikcije)	186
4. <i>Poetika priče</i> (Didroova teorija pripovedanja; pojam <i>istinita priča</i> ; metanaracija kao sastavni deo naracije)	189
5. <i>Narativni okviri</i> (Nastavak analize Didrovoog romanesknog opusa kroz primere kako se preko pozicije naratora fikcija predstavlja autentičnom; postupak <i>mise en abyme</i> ; paralele Servantes – Didro)	192
6. <i>Dijalog kao registrovani razgovor</i> (Didroovski dijalog; žanrovsko svođenje Didroovih dela pod odrednicu <i>dijalog</i> prema teoriji Kerol Šermen; o događaju i razgovoru o događaju kod Didroa)	200

7. <i>Didroovski trougao: istinita priča, satira, drama</i> (Završne analize i zaključak o didroovskoj istinitoj priči; pojam <i>satira</i> kod Didroa; dijahrono razmatranje žanra <i>satira</i> – kod Grka i Rimljana, i sublimacija dva antička vida satire u Didroovom delu; pojam <i>drama</i> u izvornom etimološkom značenju)	203
VII. ETIKA POEZIJE – DIDAKTIČKA FILOZOFEMA	209
1. <i>Moral jednog libertena</i> (Dve vrste morala – individualni i društveni; Didroove pozicije spram oba vida moralnih načela; Didro moralizator i Didro cinik)	210
2. <i>Prosvetiteljska pozorišna propaganda</i> (Društveno-političke odlike pozorišne umetnosti u 18. veku; Didro u svetlu istorije drame u 18. veku, prema studiji Feliksa Gefa)	214
3. <i>Didaktika drame</i> (Analiza Didroovih pozorišnih komada u estetskom i etičkom smislu; razlozi za umetnički neuspeh Didroove drame)	215
4. <i>Pedagogija umetnosti</i> (Edukacija kao suština pozorišne umetnosti; potiranje <i>bezinteresno lepo</i> zarad <i>korisnog</i> u drami; Didroovo <i>moralno</i> <i>pozorište</i>)	223
5. <i>Umetnost: osvajanje individualnih sloboda</i>	
a) <i>Suzana Simonen, ili osvajanje slobode</i> (Estetsko-etička analiza romana <i>Redovnica</i>)	226
b) <i>Oslobođena seksualnost, ili ostvarena ličnost</i> (Estetsko-etička analiza Didroovih priča).....	229
c) <i>Žan-Fransoa Ramo, ili filozofija dvorske lude</i> (Ramoova amoralnost; individualnost nasuprot kolektivu)	231
6. <i>Estetska korist umetnosti</i> (Lepo kao etičko; ispoljavanje individualnosti kao moral umetnosti; zaključak o Didrovoj etici umetnosti)	235
VIII. PESNIČKA KOMUNIKACIJA – ESTETSKA RECEPCIJA EMOCIJE	241
1. <i>Fizički odsutni posmatrač</i> (Didroov deskriptivni postupak <i>tableau</i> u narativnim delima; didroovski fizički odsutni, a emotivno prisutni posmatrač – <i>beholder</i> , prema teoriji Džeja Kaplana)	241

2. Ironička identifikacija (Primena Jausove teorije ironičke identifikacije na Didroova narativna dela)	246
3. Paradoks o glumcu (Geneza spisa <i>Paradoks o glumcu</i> ; zamišljeni model za glumčevo izvođenje uloge; distinkcija <i>biti osetljiv</i> i <i>osećati</i>)	252
4. Didroovi glumci (Engleski glumac Dejvid Garik; francuska glumica gospođica Kleron; odlike velikog glumca)	257
5. Paradoks o gledaocu (Breht i Didro; mimetička identifikacija pozorišnog gledaoca s likom i glumčeva kritička distanca od lika; gluma na sceni i gluma u životu)	261
POGOVOR	265
L'ESTHÉTIQUE DIDEROTIENNE <i>résumé</i>	271
DIDEROT'S AESTHETICS - <i>Summary</i>	273
BELEŠKA O AUTORU	275
BIBLIOGRAFIJA	
I. <i>Didroov opus</i>	277
II. <i>Didrologija</i>	280
III. <i>Nauka o književnosti</i>	288
IV. <i>Filozofija i istorija</i>	296
V. <i>Les Belles-Lettres</i>	297
VI. <i>Kinematografija</i>	299
VII. <i>Internet</i>	299
INDEX NOMINUM	
<i>autorski registar</i>	301
INDEX RERUM	
<i>estetički pojmovi i didroizmi</i>	325